

PATVIRTINTA
Šiaulių Simono Daukanto inžinerijos
gimnazijos direktoriaus
2023 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr.

SIMONO DAUKANTO INŽINERIJOS GIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Simono Daukanto inžinerijos gimnazijos (toliau – Gimnazija) Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro „Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, patvirtintomis 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268.

2. Aprašas reglamentuoja Gimnazijos darbuotojų veiksmus reaguojant į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurios nurodytos Gimnazijos vidaus darbo tvarkos taisyklėse, Mokymo sutartyje.

4.2. Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

4.3. Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

4.4. Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui.

4.5. Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Gimnazijoje, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekiant užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, galima taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 5.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 5.2. iškviešti socialinį pedagogą, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, direktorių;
- 5.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 5.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

6. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas svarbias aplinkybes poveikio priemonės parinkimui ir taikymui.

7. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Gimnazijos darbuotojas, pritaikęs poveikio priemonę mokiniui, nedelsiant turi informuoti Gimnazijos socialinį pedagogą, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją, direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba direktorių.

9. Gimnazijos socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar direktorius gavęs informaciją apie poveikio priemonės pritaikymą ar pats ją pritaikęs, informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) teritorinę policijos įstaigą.

10. Gimnazijos socialinis pedagogas mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu fiksuoja Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams registracijos žurnale (1 priedas).

11. Įtarus, kad mokinyš Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs ar apsinuodijęs nuo šių medžiagų, vadovaujamas „Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d.

nutarimu Nr. 437 (2007 m. spalio 2 d. nutarimo Nr. 1071 redakcija) ir laikomasi jame nurodytų veiksmų sekos:

11.1. Įtarus, kad mokinys Gimnazijos teritorijoje vartoja alkoholį, tabaką, narkotines ar kitas psichotropines medžiagas arba yra nuo jų apsvaigęs:

11.1.1. Gimnazijos darbuotojas apie galimą alkoholio, tabako ar kitų psichotropinių medžiagų vartojimą, apsvaigimą nuo jų nedelsdamas informuoja Gimnazijos socialinį pedagogą, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją, direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba direktorių.

11.1.2. Gimnazijos socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui arba direktorius:

11.1.2.1. Nedelsdamas informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų apie įtarimą, kad mokinys vartoja alkoholį, tabaką, narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir, kad jam reikia atlikti medicininę apžiūrą.

11.1.2.2. Informuoja vaiką, tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas, institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

11.2. Įtarus, kad mokinys Gimnazijos teritorijoje yra apsinuodijęs alkoholiu, tabaku, narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

11.2.1. Mokiniui suteikiama pirmoji pagalba, nedelsiant informuojamas Gimnazijos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas ir socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui arba direktorius.

11.2.2. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jei reikia į skubios medicinos pagalbos įstaigą, kviečia greitąją medicinos pagalbą.

11.2.3. Socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui arba direktorius skubiai informuoja vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų.

11.3. Gimnazijos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, socialinis pedagogas ir psichologas Gimnazijoje įgyvendina alkoholio, tabako, narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, ankstyvosios intervencijos ir pagalbos teikimo priemones vaikams, vartojantiems šias medžiagas, bendradarbiauja su vaiko teisių apsaugos tarnyba, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis.

III SKYRIUS UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

12. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą per pamoką.

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas socialinio pedagogo, psichologo, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama vieną pamoką. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama socialinio pedagogo, psichologo, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui sprendimu, atsižvelgus į Gimnazijos darbuotojo (prižiūrėjusio mokinį pakeitusjo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV SKYRIUS GIMNAZIJOS SOCIALINIO PEDAGOGO, NEFORMALIOJO ŠVIETIMO IR PAGALBOS SKYRIAUS VEDĖJO, DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO UGDYMU, DIREKTORIAUS IŠKVIETIMAS

15. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti socialinį pedagogą, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba direktorių, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

16. Socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar direktorius tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

17. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, nedelsdamas apie tai informuoja socialinį pedagogą, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją, direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba direktorių.

18. Socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar direktorius turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

19. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, patikroje turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar direktorius. Paaikškęs, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui ar direktoriaus.

VI SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

22.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

22.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos. Jei mokinys nesutinka išeiti iš patalpos, patalpą palieka kiti mokiniai. Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas socialinio pedagogo, psichologo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, psichologo, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjo ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ar bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga. Pagal poreikį kviečiama vaikų teisių tarnyba, policija.

23. Pagrįsti fiziniai veiksmai galimi tokiose situacijose:
 - 23.1. stovint tarp mokinių, gresiant potencialiam atviram jų konfliktui;
 - 23.2. stovint prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.);
 - 23.3. vedant, paėmus už rankos;
 - 23.4. sulaikant, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).
24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:
 - 24.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
 - 24.2. mokinį vedant už rankos;
 - 24.3. guodžiant mokinį;
 - 24.4. pasveikinant mokinį;
 - 24.5. padedant neįgaliam mokiniui;
 - 24.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
 - 24.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
 - 24.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
 - 24.9. teikiant pirmąją pagalbą.
25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
 - 25.1. naudojami kaip bausmė;
 - 25.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 25.3. naudojami siekiant sukelti mokiniui skausmą;
 - 25.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
26. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės mokinio gyvybei ir sveikatai.
27. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Šiame Apraše nustatytos poveikio priemonių taikymo sąlygos ir tvarka numatomos Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse, mokymo sutartyje ir (ar) kituose Gimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

28.1. Gimnazijos darbuotojai, mokiniai ir jų tėvai (globėjus, rūpintojus) arba bent vienas iš jų supažindinami e. dienyne žinute su šiuo Aprašu.

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS REGISTRACIJOS ŽURNALAS

[illegible]

*Ugdymosi vietos pakeitimas (1); Socialinio pedagogo, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėjo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, direktoriaus iškviestas (2); Daiktų patikrinimas (3); Pagrįsti fiziniai veiksmai (4)